

23.08.2023

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni 16.05.2023 koosoleku ja sellele järgnenud elektroonse arutelu päevakord ja ettepanekud

Päevakord:

1. HPV vastane vaksineerimine (*jätkuv arutelu*)
2. COVID-19 vastane vaksineerimine sügishooajal 2023
3. Pneumo- ja meningokokkvastane vaksineerimine

Arutelu ja otsused:

1. HPV vastane vaksineerimine

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon jätkas 13.10.2022 alustatud ja 28.11.2022 jätkatud arutelusid HPV vastase vaksineerimise sihtrühma laiendamisest Eestis.

Varasemate arutelude põhjal on HPV vastase vaksineerimise uute soovitude andmiseks kogunenud teadmine, et:

- Eestis diagnoositakse aastas üle 300 HPV poolt põhjustatud vähijuhu, millele lisanduvad vähieelsete seisundite ja genitaaltüügaste juhud. HPV-st põhjustatud haiguste hinnanguline ravikulu on 6,8 miljonit eurot aastas, millest 81% moodustab vähkide ravikulu.¹
- Tuginedes Terviseameti andmetele võib saavutada HPV vaksineerimise sihtrühma laiendamisega kõrgema hõlmatus e sihtrühmas. Andmed näitavad, et kõige kõrgem on vaksineerimisega hõlmatus 14-aastastel tüdrukutel ja aastate jooksul on see saavutanud kasvutrendi.
- Enamikes Euroopa riikides võimaldatakse riigi poolt HPV vastast vaksineerimist nii tüdrukutele kui poistele. HPV vastase vaksineerimise võimaldamisel väheneb poistel risk anaal-, peenise- ja kõrivähi tekkeks. Samuti võimaldab see kiiremini saavutada HPV levimuse vähendamist kogu populatsioonis.
- Tervisetehnoloogia hindamise raport TTH58, mis käsitleb HPV vastase vaksineerimise laiendamist poistele, järeldas analüüsi tulemusel, et poiste HPV vastane vaksineerimine on kulutõhus.²

Arutelu jätkatakse elektroonselt eesmärgiga jõuda soovitudeni septembris.

2. COVID-19 vastane vaksineerimine

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon analüüsis Maailma Terviseorganisatsiooni, Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) ning erinevate riikide suuniseid ja soovitusi 2023. aasta sügiseseks COVID-19 vastaseks vaksineerimiseks.

Kaalutlused edasise COVID-19 vastase vaksineerimise osas on riigiti mõnevõrra erinevad. Kokkuvõtlikult on erinevad soovitud võtnud fookusesse 60+ elanikkonna, kaasuvate haigustega ja

¹ <https://tervis.ut.ee/sites/default/files/2022-08/TTH58%20HPV-sooneutraalne%20vaksineerimine%20valmis.pdf>

² <https://tervis.ut.ee/sites/default/files/2022-08/TTH58%20HPV-sooneutraalne%20vaksineerimine%20valmis.pdf>

immuunkompromiteeritud inimesed, hooldekodude elanikud ning tervishoiutöötajad, kellel on viimasest vaktsiinidoosist või COVID-19 läbipõdemisest möödunud vähemalt 6 kuud. Sarnase soovitus on teinud näiteks 25. aprilli 2023 seisuga Saksamaa³, 22. mai 2023 seisuga Soome⁴, 7. juuni 2023 seisuga ühisavalduses ECDC ja EMA⁵ ning augustikuu 2023 seisuga ka WHO⁶.

Eesti immunoprofülaktika ekspertkomisjon uuendas viimati COVID-19 vastaseid vaktsineerimise soovitusi 20. veebruaril 2023.

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni soovitused COVID-19 vastaseks vaktsineerimiseks 2023. a sügistalvisel hooajal:

Soovitus 1

- **Keskenduda riskirühmadesse kuuluvatele elanikele (60+ inimesed; riskirühma lapsed ja täiskasvanud), kellel on viimasest COVID-19 vastasest vaktsineerimisest või COVID-19 läbipõdemisest möödunud enam kui 6 kuud.**
- **Varasemalt COVID-19 vastu vaktsineerimata ja COVID-19 haigust põdemata 60+ elanikkonnale ja riskirühma kuuluvatele elanikele võimaldada esmase kuuriga vaktsineerimist.**
- **Kasutada eelkõige vaktsiine, mis annavad epidemioloogilist olukorda ja ringlevaid COVID-19 tüvesid arvestades kõige parema kaitse ja on kättesaadavad.**

Riskirühmade väliseid inimesi võib vaktsineerida COVID-19 vastu, kui tervishoiutöötaja hinnangul on see otstarbekas ja viimasest vaktsineerimisest või COVID-19 läbipõdemisest möödunud enam kui 6 kuud.

Soovitus 2

- **COVID-19 ja gripivaktsiini võib koos manustada sobiliku intervalliga, sealhulgas ka samal päeval. Samal päeval manustades teha süsted erinevatesse jäsemetesse.**

3. Pneumo- ja meningokokkvastane vaktsineerimine

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon arutas võimalusi, kuidas tõsta pneumo- ja meningokoki vastase vaktsineerimisega hõlmatust riskirühmade seas. Hetkel võimaldatakse vaktsineerimist riskirühmadele peamiselt haiglates TTL alusel.⁷

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon peab oluliseks tõsta pneumo- ja meningokoki vastase vaktsineerimisega hõlmatust riskirühmade seas, milleks üks võimalus on laiendada vaktsineerimise võimalust ka perearstidele. Ekspertkomisjon järeldas samuti, et sügishooaja vaates on oluline informeerida täiendavalt eriarste ja perearste pneumo- ja meningokoki vastase vaktsineerimise olulisusest, riskirühmadest ja võimalustest.

³ https://www.rki.de/DE/Content/Kommissionen/STIKO/Empfehlungen/PM_2023-04-25.html

⁴ <https://thl.fi/en/web/thlfi-en/-/thl-covid-19-booster-dose-likely-to-be-recommended-for-elderly-people-and-certain-risk-groups-in-the-autumn?redirect=%2Fen%2Fweb%2Finfectious-diseases-and-vaccinations%2Fwhat-s-new%2Fcoronavirus-covid-19-latest-updates>

⁵ https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-vaccines-composition-variants-statement-ECDC-EMA_0.pdf

⁶ <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2023-7892-47660-70230>

⁷ <https://www.riigiteataja.ee/akt/104042023010>

Soovitus 3

- **Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib üle hinnata riskirühmade käsitlese ja vajadusel täiendada riskirühmade loetelu.**

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon peab vajalikuks pneumo- ja meningokoki vastase vaktsineerimisega hõlmatuse tõstmise võimaluste arutelude jätkamist ekspertkomisjonis.